

առ հասարակ Տաւրիոյ մշակութեան և յառաջադիմութեան արգել և վնաս կը լինի:

Ի վերջ կոյս առաջին՝ և ի սկիզբն երկրորդ դառու փրկչական թուականիս, կը սուրան ի Թէոդոսիա, ընդ Տանայիս գետ, ասիական Ալան կոչուած բարբարոս ժողովուրդը, և Թէոդոսիոյ պարսպաց հետ, հիմն ի յարև կը կործանեն նորա վաճառականութիւնը: Հաւանականաբար այս միջոց ժամանակին համար է Նիկոմիդիոյ հրամանատար Արիանոսի գրածը, որ կը կոչէ զԹէոդոսիա « Քարուքանդ քաղաք. որոյ պատմութիւնը յիշատակարանաց մէջ խնդրելի է »:

Այս յիշատակարանիս վերայ հիմնեալ, ոմանք ի գիտնոց, Թէոդոսիոյ հին պատմութիւնը աւարտեալ կը համարին. այլ մի նորագիտ արձանագրութիւն, քանդակուած մարմարին սիւնի վերայ, կը ծանուցանէ որ՝ եղած է ի Թէոդոսիա, ի ժամանակս Թագաւորութեան Վոսվորի Տիրերեայ-Յուլիայ Տէրանոսի « Պաշտօնեայ արքայի և վերակացու »¹:

Աստի մեք կը մակարերեմք. Թէոդոսիա՝ Քերսո նիսեան և Վոսվորեան խիզախմանց միջոց, եղած է ոտնակոխ և յԱլանաց քարուքանդ՝ առ ժամանակ մի, այլ սակաւ յետոյ դարձեալ զլուխ վերցուցած է. շնորհիւ իր աշխարհագրական դրից, երբ (այն է 200 թուին միջոցները) Գոթացիք հալածական կը վարեն ի Թէոդոսիոյ զԱլանները: Նոյն միջոցներուն Սարմատացիք ևս, Կիմերեան (Ենիքալէ) նեղուցէն մտնալով ի Տաւրիա կը տիրեն Պանտիկապէի. և կը սկսի երկրորդ հարստութիւն

1. Այս սիւնը գտնուած է ի Կերջ 1843ին: